Cinquième Année ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ԳԱՀԻՐԷ 17 / 30 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1903

Խմբագրութեան վերաբերեալ հրատարակելի գրութիւններր ուղղել հետեւեալ հասցէին

Rédaction du Journal
« ARCHALOUYCE »
Le Caire (Egypte)

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւնք ետ չեն տրուիր ։

ԱՐՇԱԼՈՅՍ

ԿԻՍԱՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Ե. ԹՈՐՈՍԵԱՆ

Դրամ պարունակող նամակները պէտք է ուղղել հետեւեալ հասցէին

E. TOROSSIAN
Direct. - propr. du journal Arménien
ARCHALOUYCE
LE CAIRE (EGYPTE)

ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՔ կանխիկ վճարելի են ։

ԹԻՒ 409

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱՅ ՈՂՋ

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

ՄԱՀՈՒԱՆԷ ԵՏՔԸ – Ի՞ՆՉ

(Շարունակութիւն նախորդ թիւէն եւ վերջ)

Դարձեալ հոգւոյն անկատար զարգացումն այս կեանքիս մէջ՝ նպաստաւոր փաստ մըն է անոր անմահութեանը ։ Գործարանաւոր մարմիններու իւրաքանչիւր ճիւղին մէջ իւրաքանչիւր անհատական արարած, իւր բնական վիճակին մէջ, կը տեսնենք թէ՝ ենթակայ է կատարեալ զարգացման մը որ իւր տեսակին կատարելութիւնն է ։ Այսպէս՝ կաղինը թէ՝ գուշակել կուտայ մեզ, և թէ՝ արդեամբ կաճի ըլլալ կաղնի մը ։ Սակայն՝ իւրաքանչիւր մարդկային անհատ գիտակ է թէ այս կեանքիս մէջ նա երբէք չի հասնիր այդ կատարելութեան զոր Աբարիչը ի՛նկատի ունէր իւր տեսակին գաղափարականին մէջ ։ Նա ունի մտաւորական կարողութիւններ՝ որոնք անզարգացեալ վիճակի մը մէջ կը գտնուին, ընդունակութիւններ՝ որոնք անկատարելագործեալ են, և բնական բաղձանքներ որոնք կը մնան անգոհացեալ ։ Նա կը զգայ թէ նա կազմուած և սահմանուած էր ըլլալ շատ աւելի քան ինչ որ նա արդեամբ է, և լեցնել ալ աւելի բարձր սփիւռ կամ վիճակ մը ։ Հետեւաբար՝ ապագայ կեանք մը պէտք է գտնուի մարդիկ կարող ընելու՝ հասնելու համար այդ կատարելութեան՝ որուն կը ցանկան, և զոր կը զգան թէ ձեռք ձգել հարկ է իբրև նպատակակէտ մը՝ արժանի իրենց գոյութեան, և զոր անոնցմէ մինչև իսկ ամենաառաքինին անկարող է ձեռք ձգել այս անցաւոր կեանքիս կարճ շրջանին մէջ ։

Աստուծոյ տրամաբաշխական արդարութիւնը ուրիշ փաստ մըն է հանդերձեալ կեանքի մը գոյութեանը ։ Բնական դատողութեան անայլայլելի վճիռը այն է թէ՝ բարոյական ուղղութիւնը և արդարութիւնը միացած են երջանկութեան հետ, և բարոյական չարիքը և ապականութիւնը՝ թշուառութեան հետ, Աստուծոյ անայլայլելի բնութեան և նպատակին բերմամբը ։ Բայց բոլոր անհատներու և համայնքներու պատմութիւնները նմանապէս կը հաստատեն թէ՝ մարդիկ այս աշխարհիս մէջ հաւասարապէս չեն ընդունիր իրենց գործերուն փոխարինութիւնը կամ տրիտուրը, և թէ՝ չարութիւնը հոս յաճախ ընկերացած կը գտնուի յաջողութեան և բարեբաղդութեան հետ, մինչդեռ՝ բարոյական առաւելութիւնը և գերազանցութիւնը՝ վշտի և անձկութեան հետ ։ Հետեւաբար՝ պէտք է եզրակացնենք թէ՝ կայ հանդերձեալ վիճակ մը՝ որուն մէջ ամէն բան որ այժմ կը թուի ըլլալ Աստուծոյ արդարութեան հակառակ՝ պիտի ուղղուի և յարդարուի վերջնականապէս ։

Դարձեալ՝ խիղճը՝ որ Աստուծոյ ձայնն է հոգւոյն մէջ՝ կը վկայէ թէ՝ մենք մեղանչական ենք, և զուրկ՝ արժանիքէ, և թէ՝ Աստուած ի հարկէ արդար է ։ Բայց անոնցմէ՝ որոնք գտած են ապաստանարան Քրիստոսի արդարութեանը մէջ՝ վերստին ծննդեամբ, իւրաքանչիւր մարդ կը զգայ թէ իր բարոյական առնչութիւնները՝ իւր Արարչին հետ՝ երբէք չեն չտկուիր այս կեանքին մէջ, և հետեւաբար՝ հակառակ մեծ տարբերութեանց անհատական տեսութիւններու և դիւրազգայնութեանց՝ մարդկային խղճին տարօրոշ և յատկանշական վկայութիւնը այն եղած է թէ «մեռնելէ ետքը կուգայ դատաստանը» ։

Դարձեալ՝ կը գտնենք թէ՝ բոլոր դարերու մէջ ընդհանուր հաւանութիւն և համաձայնութիւն մը գտնուած է բոլոր մարդոց և բոլոր ազգերու մէջ՝ նկատմամբ հանդերձեալ կեանքի մը ։ Ընդհանուր հաւանութիւն և ներդաշնակութիւն մը՝ իւրաքանչիւր տիեզերական արդիւնքի պէս՝ պէտք է ընծայուի հաւասարապէս տիեզերական պատճառի մը, և այս հաւանութիւնը որ նման և նմանօրինակ է այն բոլոր մարդոց մէջ՝ որոնք ուրիշ ամէն կարելի եղած կերպիւ կը տարբերին իրարմէ՝ չկրնար ընծայուիլ ուրիշ հասարակ և սովորական ծագումի մը՝ քան մարդկային բնութեան նոյնութեան՝ որ Արարչին վկայութիւնն է ։

Այսպէս՝ աստուածութիւնը որ կը բնակի ի մեզ՝ կը մատնանիշէ մեզ թէ կայ հանդերձեալ կեանք մը, և թէ՝ մենք անմահ հոգիներ ենք ։ Արդեամբք՝ մէկ կեանք մը կայ, և մենք կ'ապրինք այդ կեանքը ։ և անոնք որ գացած են մենէ՝ լուսոյ աշխարհին՝ կ'ապրին միեւնոյն կեանքը, միայն թէ աւելի խորացած և աւելի ընդարձակուած ։

Մենք չենք ըլլար անմահ՝ գաղտնի և խորհրդաւոր կերպով մը՝ մահուանէ ետքը ։ մենք արդէն անմահ ենք ։ Ցարութիւն առած Տէրը չստեղծեց անմահութիւնը, այլ միայն երեւան բերաւ զայն ։ Իրաւացի և բանաւոր է որ յարինք այս կեանքին մեր բոլոր ուժովը, և գործածենք մեր կեանքը, մեր կենդանութիւնը իւր ամբողջութեամբը՝ մեր առօրեայ գործերուն մէջ, սակայն չմոռնանք յիշելու թէ՝ ոչ մի մարդ կրնայ ապահովել և պահել իսկականութեան և գերազանցութեան խորին ըմբռնում մը՝ նկատմամբ աշխարհային բաներու՝ եթէ նա չտեսներ զանոնք իրենց հոգեւոր սահմանին մէջ, և չ'զգար «անվախճան կեանքի մը» զօրութիւնը՝ որ կուտայ միութիւն, հաւասարակշռութիւն, հանդարտութիւն, և պանծալից յոյս մը իւր տագնապալից տարիներուն ։

ՏՕՔԹ. Ս. Վ. ԵԶԵԿԻԵԼԵԱՆ

Աղեքս. Սեպտ. 23

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

—

Վառնա, ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՃԱՆԿԻՒԼԵԱՆԻՆ. — Իրաւունքի 5 Սեպտ. 69 թիւին մէջ ձեր ստորագրութեան ներքև, ստութեան, զրպարտութեան և բամբասանքի — մարդ կոչուելու արժանի մէկուն ձեռքերը պիտի դողար — գլուխ գործոց գրութիւն մը հրատարակուած տեսանք, որով կուզէիք «Արշալոյս»ի Տնօրէնին անունը՝ մտացածին յերիւրանքներով աղարտելու ․ ․ ․ փորձեր ընել ։

Ձեր այդ հռաչակէտը՝ չքսելու համար հրեշակերտը, արդարև Տ. Ե. Թորոսեանի մէկ քանի հակակիր տխմարներուն սիրտը թերեւս վաղանցո՛ւկ ուրախութեամբ մը լեցնէ, և ձեզի ալ պահ մը մտածել տայ թէ՝ ի՞նչպէս սիրէք ստերու և զրպարտութեանց հեղեղ մը ձեզմէ անբաղդատելիօրէն արժանաւոր անձի մը հասցէին զրկելով և ձեզի հետ կարդ մ'ալ տգէտներ մոլորեցնելու ջանալով, ձեր ակնարկած անձին կարեւորութիւնը նուազեցուցած պիտի ըլլաք ։ սակայն իրողութիւնը դժբաղդաբար ձեր եբեւակայած գծերէն չ'պիտի անցնի, պարո՛ն Ճանկիւլեան ։

Ընթերցողներէն ողջամիտ, դատողութեան տէր և լուրջ անձերը «քիչ մը սպասենք» պիտի ըսեն, և արդարեւ շուտով պիտի հասկնան ձեր մտաւոր ու բարոյական սահմանագծերը, որ առիթէն օգտուելու մեծամտութենէն չլմորած, խորխորատին ամենէն խորունկ տեղը պատրաստած էք ձեզի համար ։

Պէտք է ուրեմն «Դիմակաւորներու» հեղինակին դիմակը պատռել, քիչ մը ներսը դիտելու համար թէ ինչե՛ր պահուած կայ հոն, և թէ՝ ինչո՞ւ իր յերիւրած ստեւերով սպանիական օդային դղեակ մը չ'հաճիր կառուցանել իր սեփական բնակութեանը համար ․ ․ ․ ։

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

—

Հետեւեալ փութիւնը Տ. Օ. Նորիկեանի կողմէ ղրկուած է մեզի անկողմնակալօրէն հրատարակելու խնդրանօք ։

Թէպէտեւ անոր հրատարակութիւնը գիտենք թէ՝ գրութեան մէջ ակնարկուած մեր երկու բարեկամներն պիտի հեռացնէ մեզմէ, եւ բերեւս շարք մը անտեղութեանց դռներ ալ պիտի բանայ, սակայն մինչեւ ցարդ կարգ մը փորձեր ցոյց տուած ըլլալով որ անկողմնակալութեան պաշտպան մեզի հասած վնասներէն երբէք չենք խրտչած, երբ նոյն իսկ բշնամիներու բանակ մ'ալ մեզի դէմ զտնուած է ․ ուստի կը հրատարակենք զայն, յուսալով թէ՝ անոր հրատարակութիւնը առիթ պիտի ըլլայ անհաւասարութիւնը զեր եկեղեցւոյ մէջէն իսպառ ջնջելու ։

28 Սեպտ. 903 Գահիրէ

ՕՐԻՆԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

—

Եկեղեցւոյ Պատ. Հոգաբարձութեան որոշմանը համաձայն ազդարարութիւն մը կախուած է Եկեղեցւոյ գաւիթին մէջ թէ՝ « ժամերգութեան ժամանակ ոչ ոք պիտի կարենայ կենալ գաւիթին եւ դասին մէջ » ․ արդարեւ առիկայ շատ գովելի եւ պատշաճ տնօրինութիւն մը է որ ըրած է Պատ. Հոգաբարձութիւնը ․ բայց կարելի՝ է մտածել թէ՝ այդ որոշումին գործադրութիւնը իր մէջ բացառութիւններ պիտի ունենայ ։ Թող ներուի ինձ դիտել տալ Պատ. Հոգաբարձութեան որ ամսոյս 27ին Կիւրակէ առաւօտ ժամերգութեան ժամանակ երկու անձինք Գաբրիէլ եւ Հապիպ էֆէնտիները (Պատ. Քաղաքական ժողովոյ անդամ) դասը կայնած էին ․ միւս կողմէն ժողովուրդի պարզ դասակարգէն դասը անցնողները կը մերժուէին գրուած կանոնը յարգել տալու համար ։ Բայց ինչո՞ւ միեւնոյն կանոնը յարգել տալ նոյնպիսի անձերու չ'ուզուի ալ, որոնք նախ իրենք օրինակ ըլլալու են ուրիշներու ․ ուրեմն չ'պիտի վարանիմ ըսելու թէ՝ նախ թող սորվին կանոնի հնազանդիլը ․ եւ ապա ելլան կանոններ հաստատող ժողովներու մասնակցին ։

Ուրիշ կէտ մ'ալ ։ Նոյն օրուան դասին մէջ իրենց կեցած դիրքը, քաղաքավարութեան եւ Աստուծոյ տաճարին մէջ կենալու ամենատարրական օրէնքներուն համաձա՞յն էր թէ ո՛չ, այդ մասին առ այժմ բան մը չ'պիտի ըսեմ ։

Սրտանց փափաքողներէն մին եմ որ Պատ. Հոգաբարձութեան Եկեղեցւոյ համար դրած կանոնները կէտ առ կէտ գործադրուին ամեն անհատի վրայ, հոգ չէ թէ ըլլայ սնիկա քաղաքական ժողովոյ անդամ եւ կամ պարզ ներկաբար մը ։

Պարկեշտութիւնը եւ օրինապահութիւնը գէթ յարգենք Սրբ. Եկեղեցւոյ գաւիթէն ներս, ինչ որ ազնուութիւնը կը պահանջէ ամեն տեղ գործադրել ։

ՕՆՆԻԿ ՆՈՐԻԿԵԱՆ

(1) Տ. Օ Նորիկեանի գրածներէն կը հասկընանք թէ՝ տակաւին չ'գիտեր որ երբ հայերէս մին թաղական կ'ըլլայ ․ կ'ուզէ որ ազգային տուրքէ (խօսքերնիս այս տեղին համար չէ) ազատ ըլլայ, եւ ընտանիքին բոլոր անդամներն ալ եկեղեցիին մէջ առանձնաշնորհեալ տեղեր ունենան եւն ․ եւն ․ եւն ․ եւն ։

Ծ. Խ.

ՀԱՄԱԿԵՐՊԻԼ
ՈՒ
ՄԵԾԵՐՈՒ ՀԵՏ ՎԱՐՈՒԻԼ ԳԻՏՆԱԼՈՒ Է

Առանց լիովին համաձայն ըլլալու հետեւեալ յօդուածի իմաստին, կը հրատարակենք զայն, որովհետեւ մեզի ղրկած է Տիար Փափազեան (Դերձակ) իր հիւանդագին վիճակին մէջ ։

Իրական դէպքի մը թարմ տպաւորութեան տակ է որ կը գրեմ այս տողերը ։ Անակնկալ հիւանդութեանս պատճառաւ հիւանդ տես եկող հինաւուրց բարեկամի մը այցելութիւնը ընդունեցի, որ ամէն կատարելութիւններով օժտուած է, եւ մէկ քանի լեզուներ գիտէ ․ որ խելքի, հմտութիւն, կարողութիւն ունի, բայց չաջողուած մ'է բառին ընդարձակ իմաստովը ։ Հազիւ գործ մը կամ զբաղում մը ձեռք կ'անցընէ եւ ահա մէկ քանի ամիս ետքը ճամբու դրուած է ․ մինչդեռ իրմէ տասնապատիկ նուազ կարողութիւն, հմտութիւն, արժէք ունեցողներ կը հիննան իրենց գործին մէջ, դիրք, համբաւ կը շահին եւ օր աւուր կ'առաջանան յառաջադիմութեան չափով ալ աւելցնելով նաեւ իրենց թոշակը ։

Ի՞նչ է այս երեւոյթին պատճառը ․ ինչո՞ւ այսչափ առաւելութիւնները ապարդիւն կը մնան ։ Խեղճ մարդը ո՛չ խարդախ է, ո՛չ գինեմոլ եւ ո՛չ ալ յոռի ունակութիւններու տէր, եւ սակայն երկու տարի անընդհատ չի կրնար հիննալ ո՛ եւ է գործի մը մէջ ։

Նախ Պոլիս ուսուցչական ասպարէզին մէջ

փորձած է բախտը ուր ապարդիւն տարիներ բոլորելէ ետքը յաջորդաբար մէկ քանի առեւտրական հաստատութիւններու մէջ պաշտօն ընտանձնած եւ ամէնէն ալ ճամբուած է։

Առաջին անգամ երբ ո՛եւ է տեղ մը ներկայանայ իր արտաքարգ հմտութեամբը հիացում կը գրաւէ եւ որովհետեւ աժան աշխատելու տասելութիւնն ալ ունի, անմիջապէս կընդունուի։

Շաբաթ մը, եւկու, կ'ըսկսի դուրս գալը, վաճառատունը, ուր այնչափ աղաչանքներով, միջնորդներով, բարեխօսութիւնով մտաւ, պըղտիկ կուգայ իրեն. արհամարհոտ ընթացք մը, չհաւնելնեւ մը, ալ չխնդար բնաւ, դէմքը խոժոռ, ժանիքը լարած, ամէն վայրկեան դիմացինին պակասը բռնելու վիճակի մը մէջ կը գտնուի, վաճառատան միւս պաշտօնեաները շատ սուորին կ'երեւան աչքին, եւ նոյն իսկ իրմէ նախագասներուն հետ ալ խրոխտ կերպով վարուիլ կը սկսի, անոնց երեսին տալով կըրթութեան պակասը, ու պարծենալով իր առաւելակշիռ գիրքին վրայ։

Իսկ վաճառատան տիրոջ վրայ բոլորովին արգահատական աչքով կը նայի. իր տեսակով ապուշ մ'է այս անգրագէտ մարդը, բայց չկըրնար խելք հասցնել թէ ի՛նչ գաղտնիքներով յաջողած է այդչափ հարստութեան տիրանալ, որուն մէկ ոսկիին իսկ արժանի չէր։

Քանի հիննայ վաճառատան մէջ, այնչափ առաջ կը տանի յանդգնութիւնն ու «եսադիտմոսի» ոգին, եւ խրատ տալու կ'ելնէ չարպաճիին որ փոխէ իր նախագարեան ընթացքը, ու իր Առւվօրէ խորհուրդներուն հետեւի։

Փորը կշտացնելէ ու գրպանը մէկ քանի ղուրուշ մտնելէ անմիջապէս ետքը, կ'անգրագառնայ իր անձնական արժանապատուութեան, ու կարողութեան, եւ կը պահանջէ որ ամէն մարդ գլուխ խոնարհեցնէ իրեն առջեւ քանի որ ազէտներու խումբ մ'է ամբողջ վաճառատան պաշտօնէութիւնը։

Այսպէս օր առ օր կը խտացնէ լուծը, շատ անգամ յաճախորդներու հետ ալ սնոտի բանավէճերու բռնուելով, ծանր խօսքեր փոխանակելու չափ առաջ կ'երթայ, մինչեւ որ դուրս նետեն զինքը պաշտօնատեղիէն, ու դարձեալ կսկսի իր սովորական դիմումներուն ու դժգոհանքներուն։ Եթէ մինակը ըլլար մեր այս նըկարագրած անձնաւորութիւնը՝ լռութեամբ պիտի անցնէինք. բայց հարիւրաւորներ կան մեր մէջ որ թէեւ ամէն բան գիտեն, բայց մարդու հետ վարուելու եղանակը չեն գիտեր։ Ա՛խ, քանի՛ քանի՛ տուներ, ընտանիքներ փայքայուած են այս վարուիլ չգիտնալու երեսէն. ի՛նչ կարող մարդիկ անօթի ծարաւ կը պտըտին իրենց տմարդի բնաւորութեան պատճառաւ։

Մինակ պաշտօնէութեան մէջ մի՛ փնտռէք այս ախտը, ամէն ասպարէզի վրայ պիտի հանդիպիք այս դասակարգէ շատ մը մարդոց, որոնք չեն յաջողած եւ պիտի չյաջողին ալ, եթէ երբեք չչեղին իրենց ընտրած ճամբէն։

Ծանութպաններ ալ կան որոնք յաճախորդին հետ վարուիլ չեն գիտեր եւ օրն ի բուն պարապ կը նստին. մինչդեռ ուրիշ հաճոյակատար դրացիները անուշ լեզուով, համակերպող ձեւերով կը յաջողին ծախել իրենց ապրանքն ու դրամ շահիլ։

Ըսէ՛ք, կ'աղաչե՛մ, ո՞րը պիտի նախընտրէիք. ա՞յն որ կոշտ, ծանր, դժկամակ ձեւերով պատասխաներ ձեզ, թէ այն որ անուշ լեզուով, խնդում երեսով ու քաղաքավար ձեւերով առաջարկէր ձեզ իր ունեցած ապրանքը։ Հոս պազարի մէջ Եւրոպացի. Ցոյն վարպետ խանութպաններ կան, մանաւանդ մսավաճառները, որոնք թէեւ իրենց գործածէն չեն չեղիր եւ միշտ իրենց շահը նախագասելով կը կշռեն բացանուշ լեզուով քաղաքավարական ու համակերպող ձեւերով այն աստիճան կը թովեն յաճախորդը որ գիտնալով հանդերձ թէ երկու ղուրուշ օղջ աւելի պիտի տայ, սիրայօժար կ'ընէ գնումը այն խնդում երես մարդէն։

Համակերպի՛լ, վարուի՛լ գիտնալ, ա՛խ ո՞րչափ օգտակար պիտի ըլլար այս դասը եթէ ամեն ծնող պզտիկուց այս հիման վրայ դաստիարակէր իր զաւակները։

Սիրելի ընթերցող, մտէ՛ք ընտանիքներու մէջ, հոն ալ պիտի տեսնէք որ համակերպութեան պակասն է ամեն չարիքներու արմատը։ Եղբայրներ սիրով շրջապատած են իրենց ծնողները եւ ուրախ զուարթ կ'ապրին անվրդով, հարսեր կուգան, անփորձ գեռատի աղջիկներ, կեսուրը հրահանգներ կուտայ անոնց բայց ի՞նչ լեզուով, ի՞նչ սրտով, գորովի զանցառութիւն մը, կոշտ արտասանութիւն մը, ամարդի խօսք մը. հարսին կամ կեսուրին եւ կամ երկու հարսերուն միջեւ եւ ահա ծայր կուտայ փոթորիկը. երկու սրտերու մէջ ա՛լ հիմ կը դնէ ատելութիւնը որ շատ անգամ տունէն բաժնուելով ալ չի վերջանար եւ մինչեւ գերեզման կերթայ, մինչդեռ եթէ երկու կողմն ալ յարգէ փափկանկատութիւնը, համակերպելու սկզբունքը սրնուցանէ մտքին մէջ, ո՛չ բաժանում, ո՛չ կռիւ եւ ո՛չ անհամաձայնութիւն տեղի կունենայ եւ Քրիստոս կը փափայ այդ երջանիկ յարկին մէջ։

Ինչ քաղցր բան է վարուիլ գիտնալ. կեղծաւորութիւն չէ անիկայ, ոչ կամ կանուխ յայտնի կըլլայ, բուն իսկ ազնուութիւն է համակերպութիւնը որ մարդուս արժէքը կը բարձրացնէ նոյն իսկ հակառակորդին առջեւ։

Դժուար բան չէ սակայն մարդու հետ վարուելու արհեստը, լոկ վարժութեան խնդիր է, կամ անսանձ կոշտ լեզու կը գործածես եւ ամեն տեղէ կը վանտուիս դժբաղդ կ'ըլլաս կամ սանձ կը դնես լեզուիդ, ազնիւ ըլլալու կը ջանաս ու օր առ օր կը բարձրանաս նիւթապէս ու բարոյապէս, երջանիկ կեանք մը ապահովելով քեզ։

Ո՛վ զաւակներու հայրեր, ո՛վ կեանքի ասպարէզը նոր թեւակոխող երիտասարդնե՛ր, ո՛վ ընտանիքի անդամնե՛ր, քիչ մը ուշիմ, չըջ սհայեաց, հետասես եղէք, սանձ դրէք ձեր զգացումներուն ու լեզուին եւ սկզբունք ընտրեցէք ձեզ հեռու կենալ կոշտութենէ ու ամարդութենէ, Մի կարծէք որ շատ գիտցողները միայն կը յաջողին, գիտնալը ի՞նչ արժէք ունի, երբ անոր տէրը մարդու հետ վարուիլ չի գիտնայ ու իր գիտցածները չ'կրնայ ծախել։

Արժանապատուութիւն մը ունի մարդս, զոր պէտք է բարձր պահէ ամէն զոհողութեան գինով բայց միեւնոյն ժամանակ պէտք է գիտնալ որ միեւնոյն արժանապատուութիւնը դիմացինդ ալ ունի, եւ եթէ քեզնէ հարուստ ու զօրաւոր է ու զուն անկէ կախում ունիս, ապահովաբար պէտք է միշտ նկատողութեան առնես անոր ալ արժանապատուութիւնը. գոհացում տալու համար վեհանձնութեանդ ու հոգեկան հաճոյքիդ։

Ցարգէ որ յարգուիս, ըսած են հինները, ի՛նչ թանկագին խրատ, ուրիշներու պատւին գիւրազգածութեան յարգը գիտցիր. եւ անըզգոյշաբար առանց ճիգ մը ու աշխատութիւն մը ընելու, պիտի տեսնես որ ուրիշներ ալ պիտի յարգեն քու արժանապատուութիւնդ։

Մարդիկ շատ անգամ իրենք են իրենց դժբաղդութեան պատճառը, ինչ որ ոգիտութեամբ ուրիշներու կը վերագրեն. բայց սխալանքին տխուր հետեւանքը կրելէ ետքը. ի՞նչու այլեւս յամառիլ ծուռ ճամբուն մէջ ու չը հետեւիլ օգտաշատ ուղղութեան մը։

Երեւակայական կամ մտացածին մէկը մի կարծէք իմ նկարագրած չաջողուած այցելուն, դուք արդէն ձեր չուրջն ալ կրնաք գտնալ այս կարգի դէմքեր։ Անոնց դժբաղդութիւնը թող խրատ ըլլայ մեզ եւ ամէն բանէ առաջ սորվինք կեանքի անհրաժեշտ պահանջը.

Համակերպիլ ու մարդու հետ վարուիլ գիտնալ։

ՍԱՐԳԻՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ
Դեռձակ

ՄԻ՛ ՄՈՌՆԱՔ

«Արշալոյս» ի Հինգերորդ տարեշրջանը Օգոստոս 1 ին սկսած է և դեռ քիչերը իրենց բաժանորդագինը ղրկելու հաճած են։

Առանձին դիմումներ ընելու համար ժամանակ չունինք։ Թերթին կանոնաւոր հրատարակութիւնը ապահովելու համար Ձեր բաժանորդագինները ինքնաբերաբար փութացնելու մի՛ մոռնաք։

ՄԱԿԵԴՈՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հեռագրական գործակալութիւններէն.

Սօֆիա 23 Սեպտ. — Ամսոյս 18ին Քաչիայի մէջ տեղի ունեցած կռուի մը մէջ Թուրքերէն 600 հոգի սպաննուած են։

Լոնտոն 24 Սեպտ. — Սօֆիայէն ստացուած հեռագրի մը համաձայն կացութիւնը դարձեալ ծանր կերպարանք մը ստացած է և մտահոգութիւն կը պատճառէ։

Կ. Պոլիս 24 Սեպտ. — Այնպէս կը թուի թէ Սուլթանը կուզէ ճնշումներու միջոցաւ կարգը վերահաստատելու քաղաքականութեան մէջ հաստատ մնալ. հետեւապէս որբամագիր է Պուլկարիոյ առաջարկութիւնները ընդունելու, բայց պատերազմի կուսակիցները օրէ օր Թուրքիոյ մէջ կ'աւելնան. անոնք կը պնդեն, որ Պուլկարիան կուզէ ժամանակ շահիլ, որովհետեւ ձմեռը անկարելի է ամբողջ բանակ մը շարժման մէջ պահել, հետեւապէս անմիջական պատերազմ մը անհրաժեշտ մնալու լուծում մը կրնայ համարուիլ։

Ս. Բէթրսպուրկ 24 Սեպտ. — Կառավարութիւնը յայտագիր մը հրատարակեց, որով կը ծանուցանէ թէ ո՛չ Թուրքիա և ո՛չ ալ Պուլկարիա ուրիշէ մը օգնութիւն կամ պաշտպանութիւն չը պիտի ստանան, եթէ բացարձակ կամ գաղտնի հակառակութիւն ցուցնեն գարնան ներկայացուած և Տէրութիւններէն ընդունուած Աւստրո-Ռուսական ծրագրին համաձայն բարենորոգումներուն իրագործման։

Կ. Պոլիս 25 Սեպտ. — Սըր Ն. Օ'Քօնըր յայտնած է Դրան, որ ո՛չ Թուրքիան ոչ ալ Պուլկարիան Մեծն Բրիտանիոյ պաշտպանութիւնը չեն կրնար վայելել, եթէ բարենորոգումներու իրագործման հակառակին. Մինչեւ ցարդ ձեռք առնուած միջոցները շատ անբաւական չեն անհրաժեշտ. աւելի չուտ եւ աւելի ազդու միջոցներու դիմել. Այս իմաստով յայտագիր մ'ալ Պուլկարիային տրուած է։

Սօֆիա 25 Սեպտ. — Երեկ Պուլկարիան խնդրած է Բ. դռնէն որ Թրքական խումբերը իր սահմաններէն կամ ետ քաշէ և կամ նուազեցնէ. Թուրքիան պատասխանած է թէ՝ այդ առաջարկը անընդունելի է, քանի որ Պուլկարիա նորանոր պատրաստութիւններ տեսնելու վրայ է։

Սօֆիա 25 Սեպտ. — Թուրք գօմիսէրը յայտագիր մը ուղարկեց կառավարութեան ծանուցանող թէ՝ Սուլթանը իրատէ մը հանած է, որով վերջին անգամ առաջարկուած բարենորոգումներու իրագործումը կը թելադրէ խառն յանձնաժողովով մը, բայց որովհետեւ յայտագիրը յանձնաժողովի գործելու եղանակին համար մանրամասնութիւններ չ'պարունակելէ զատ, ուրիշ կէտերու մասին ալ շատ անորոշ վերաբերում մը ունի, այդ պատճառաւ կը կարծուի թէ՝ ատիկայ պարզապէս հնարագիտութիւն մ'է։

Վիէննա 25 Սեպտ. — Աւստրո-Հունգարական կառավարութիւնն ալ Ռուսիոյ նման յայտագիր մը հրատարակած է աւելցնելով թէ, եթէ այս ազդարարութիւնները ապարդիւն մնան, Թուրքիա կամ որ Պուլկարիա ի զուր պիտի սպասեն, յուսալով Տէրութիւնները statne quo-ն փոխելու համար ո՛ և է ձեռնարկ կ'ընեն։

Վերջին լուրեր

Սալօնիկ 18 Սեպտ. — Հիլմի Փաշա կը հեռագրէ, որ Բայմաքճալան տեղի ունեցած երեկուայ կռուին մէջ սպաննուած են 150 պուլկարներ. Ուրիշ բաղխում մ'ալ տեղի ունեցած է Օխրիտայի գաւառին մէջ, ուր դարձեալ 200 պուլկարներ սպանուած են։ Իպրահիմ Փաշա, որ Սէրէս կը գտնըւի, կը հեռագրէ թէ՝ 49 պուլկարներ իրենց չորս պետերուն հետ սպաննուած են Բիրիմ լեռներու մէջ տեղի ունեցած կռուի մը ժամանակ. Թուրքերէն ինկած են 7 հոգի. Փախչողները հալածուեցան Թշնամիներէն մինչեւ որ պաշարուելով Ճիւմաիպալաի մօտ ուրիշ կռիւ մ'ալ տեղի ունեցաւ, ուր 30 պուլկարներ սպաննուեցան և 20 հոգի ալ վիրաւորուեցան։

Այսօր նոր հրամաններ ստացուած են, որոնցմով կը պատուիրուի զինուորական

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ

(16)

ՍԵՒ ԱԴԱՄԱՆԴԸ

Հեղինակ ԲԻԷՌ ՍԱԼ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Ը.

ՅՈՒՍԱՀԱՏԸ

Երկու ծպտեալ ոստիկանները սակայն, Մարսիալի կը հետեւէին ծովեզերքը թողելէն ի վեր, եւ անոր շարժումներէն եւ ոչ մէկը իրենց աչքէն վրիպեցուցին։ Անոնք տեսան թէ՝ ի՛նչպէս Մարսիալ խենթի մը նման դէպի խարակները կը վազէր ինքզինքը վար նետելու համար. թէ՝ ի՛նչպէս պիտի արգիլէին զայն եթէ իր ծրագիրը գործադրել ուզէր։

Այս երկու ծպտեալները՝ Մարթէն եւ Ֆինէթ անունով, ապահովութեան երկու գործակալներ էին, որոց պաշտօն յանձնուած էր Մարսիալը ձերբակալելու։

պաշտօնակալները խիստ լաւ կը ճանչնային Հավրի ամէն կողմերը, եւ իրենց խուզարկութեանց մէջ ամենէն նշանակելի աչալըրջութիւնը ի գործ դրին։ Տեղական ոստիկանութեան մօտ անխուսափելի ձեւակերպութիւնները լրացնելէ յետոյ, դէպի նաւահանգստի թումբերը դիմեցին, գիտնալով որ՝ Բարիզցի մը անկարելի է որ այն տեղերը այցելէ, առանց ծովուն վրայ հիանալու համար հոն երթալու։ Եւ արդարեւ հոն գտած էին Մարսիալի հետքերը, եւ հասած էին անոր ճիշդ ա՛յն դժբաղդ վայրկեանին, յորում նա Սէնթ-Աւրէսի բլուրին վրայ կ'ելլէր։ Անոնք մէկ վայրկենի մէջ կրցած էին ճանչնալ զայն. վիշտերը ա՛յնչափ այլափոխած էին անոր դիմագիծերը։

— Զայն ձերբակալելէ առաջ, ըսած էր Մարթէն, տեսնենք թէ ի՛նչ պիտի ընէ եւ անոր հետեւած էին, լրտեսելով անոր բոլոր շարժումները։ Թէպէտեւ Մարսիալի ընթացքին մէջ խըղճի հանդարտութիւն ունեցող մէկու մը շարժումները չէին գտներ, սակայն քիչ մը կը վարանէին զայն ձերբակալելու. որովհետեւ կարող կ'երեւար իրենց երկուքին ալ դիմադրելու. մանաւանդ այնպիսի ամայի տեղ մը. եւ միւս կողմանէ, ի՛նչ յաղթանակ եթէ յաջողէր ազատիլ, առանց ոչ ոքի օգնութեան ձերբակալել ուզուելու պահուն։

Թ.

ՀԱՅՐ ՊԷԹՐԱՆԻ ԿԱՊԵԼԱՆ

Մարսիալ ինքզինքը բոլորովին աւանձին կարծելով բոլոր ձմեռները անընակ եղող այս սարակին վրայ, ուղղուեցաւ դէպի ամարանոցները, որոնք ամբողջ ամառը այնչափ ոգեւորութիւն կուտային իրեն, եւ անոնցմէ մէկուն քով կանգ առաւ, որ միւսներուն նման ամէն կողմը գոց էր։

Նա հոգեպէս կը գիտէր աչակողմեան փոքրիկ պատուհան մը, ուր՝ ի՛նչպէս կը յիշէր, Իզապէլ երեկոյները զինքը շրջապատողներուն ամէնն ալ քնացնելէ յետոյ կը սպասէր, եւ Ֆէրնան, Մարսիալի ընկերակցութեամբ հոն կուգար զինքը բարեւելու եւ հեռուէն մատներուն ծայրովը համբոյր մը փոխանակելու համար։

Ոստիկանները անոր ետեւէն փութացած էին եւ որովհետեւ լուսինը շատ պայծառ էր, կրցած էին հետեւիլ անունը կարդալ, որ խոշոր տառերով արձանագրուած էր վանդակորմին սիւներէն միոյն վրայ։

ՇԱՐՄԷԹՆԵՐ

— Եթէ գէթ ասկէց ներս մանէր նա, մըրմըջեց Ֆինէթ, կը ձերբակալէինք։

Բայց, որպէս թէ՝ ապահովութեան գործակալներուն հնարամտութիւնները առ ոչինչ գրել ուզէր, Մարսիալ յանկարծ աներեւութացաւ. նա պարզապէս ինքնիրեն կը մտածէր Հավր վերադառնալ, եւ հետեւեալ օրը վերստին հոն գալ։

— Աղէ՛կ, ըսաւ Մարթէն, Հավր վերադարձաւ ծուղակին մէջ է։

Մարսիալ ոստիկաններուն այս ենթադրութիւններ վրիպեցուց. հոն մօտերը ճնշմարելով Հայր Պէրթրանի անշուք կապելան, որ գրեթէ ամայի անկիւն մը կառուցուած էր եւ ուր՝ ձըմեռը շատ քիչ մարդ կը յաճախէր, հակառակ ամառը այնչափ բազմութիւն տեսնուելուն, Մարսիալ շատ ծանօթ էր այն տեղին ուստի իր եղբօրը հետ այնտեղ ճաշելուն համար. ժամացոյցը նայեցաւ որ ութն էր տակաւին։

— Եթէ հոս ճաշէի։

Այս տեղը իրեն մտքին մէջ տակաւին շատ մը գեղեցիկ յիշատակներ արթնցնելէ զատ, միայնակ մնալովը ազատ պիտի ըլլար մեծ ճաշարաններու աղմուկէն՝ զոր կ'ատէր։ Կապելայէն՝ որուն մէկ սրահը միայն լոյս կը վառէր, ներս մտաւ Մարսիալ եւ նշմարեց Հայր Պէրթրանը, որ հաստատուն մը հանդարտութեամբը իր Բըբի Բարիզեանը կը կարդար. իսկ անոր քովը Տիկին Պէրթրան սպասները կը կարկտէր։

Հայր Պէրթրան հին ձկնորս մ'էր եւ առ-

Յ. ՓԷՄՊԷՃԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
ԳԱՀԻՐԷ (ԵԳԻՊՏՈՍ)

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԾԽԱԽՈՏՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՍԻԳԱՐԷԹՆԵՐՈՒ
Ճաշակաւէս պատրաստուած ձեռագործ սիկարէթներ
ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԵՒ ԳԼԽԱՒՈՐ ՄԹԵՐԱՆՑ — ՀԻՆ ՉԱՊԹԻՅԷԻ ԴԻՄԱՑ
Հեռագրական Հասցէ՝ — ՓԷՄՊԷՃԵԱՆ. Թելեֆօն՝ Թիւ 689. Նամակատուփ՝ Թիւ 129

խորհուրդին առջև դատել այն բոլոր Թուրք պաշտօնեաները, որոնց ոգիութիւնը կամ անհոգութիւնը պատճառ եղած է թշնամիներու խոյս տալուն։

Իտալական թղթատարէն

Լա Բրէս կը կարծէ՝ որ Գերմանիոյ Կայսեր դէպի Վիէննա ճամբորդութեան նպատակը եղած է յորդորել Աւստրիա-Հունգարիան որ թոյլ տայ Թուրքիային՝ իր նահանգներուն մէջ ինքնակամ կարգ ու կանոն մտցնելու։

Վիէննա 20 Սեպտ. — Ստոյգ տեղերէ յայտնուած կարծիքներու համաձայն Թուրքիոյ Թրակիայի մէջ ունեցած զօրութիւնը բաղկացած է 55000 հետեւակ և 3000 հեծեալ զինուորներէ ու 342 թնդանօթներէ։ Մակեդոնիոյ մէջ կայ 16700 հետեւակ 3700 հեծեալ զօրք և 440 թնդանօթ։ Այժմ ընդհանուր զօրաց թիւը կը հասնի մօտ 250000ի առանց հաշուելու նոր զէնքի տակ կանչուած պահեստի գնդերը։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՑԱՐԸ ՀՌՈՄԻ ՄԷՋ

Ցարին և Ցարուհիին Իտալիա ճամբորդութիւնը տեղի պիտի ունենայ Հոկտ. 23ի և 30ի մէջ։ Վեհապետները Հռոմի մէջ պիտի մնան երեք օր և անոնց պիտի ընկերանան, իբր շքադիր տիկիններ, Իշխանուհի Օպոլենսքի, Իշխանուհի Օպէրլիանի, արտաքին գործոց նախարար Կոմս Լամստորֆ, Կայսերական տան ընդհանուր նախարար Ֆրէտէրիքս, Պալատի մեծ վերակացուն իշխան Վոլքոնսքի, հեսսէ և Տոլկորուքի համհարզները, գլխաւոր վիրաբոյժ Հիրշ, Պալատի վերակացու Տօբինքին և արտաքին գործոց նախարարի քարտուղար Սավինսքի։

ԻՏԱԼԻԱՅԻ ՎԵՀԱՊԵՏՆԵՐԸ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Զօրապետ Տայլթայն, ծովակալ Մալլարմէ, փոխգնդապետ Ֆրէս, հրամանատար Տավին և Սէն-Ժէյմս փոխ պետը պիտի ընկերանան Իտալիայի վեհապետներուն Ֆրանսայի մէջ անոնց անցուցած օրերու միջոցին։

Իտալիայի վեհապետներու Ֆրանսայի մէջ կատարելիք ճամբորդութեան ժամանակ անոնց պիտի ընկերանան հետեւեալ անձինք։

Թագաւորին պիտի ընկերանան՝

Փոխ ծովակալ Մորին, արտաքին գործոց նախարարը. Հլօքէնոֆէլտ-Քալէք նաւի տեղակալը, փոխ ծովակալ Մորինի համհարզը. տեղակալ զօրապետ Բոնցիօ-Վալիա. արքայական տան նախարարը. կոմս Ճիանոզզի՝ պալատի ստորկանապետը. տեղակալ զօրապետ Պրուսադի. թագաւորի համհարզ զօրապետը. երկրորդ ծովակալ Լիպէռօ ընդհանուր համհարզ. Լէօնարտօ-Քազալինօ քօրվէթի (պատերազմական նաւ) հրամանատարը, համհարզ. Մայթր սպօլտի տէի Բափէի, համհարզ տարբերապետ կոմս Պրուսքի-Ֆալկատի. տօք. Քուիրիքօ, թագաւորի բժիշկը։

Թագուհւոյն պիտի ընկերանան՝

Կոմսուհի Ալլօյի և կոմսուհի Կուիչչիարտինի, պալատական շքադիր ասպետները։

ՄԱՐՕՔԻ ՄԷՋ

Ֆէսէն առջի օրերը հասնող հեռագիր մը կը տեղեկացնէր թէ Սուլթանի ծառայութեան մէջ գտնուող բոլոր Անգլիացիները և Ֆրանսացիները հրաման ստացան մեկնելու, որովհետև բնիկներու գրգռուելուն պատճառով անոնց կեանքը վտանգի մէջ էր։

Թազաէն հասնող ամսոյս 14 թիւ կրող վերջին լուրերը աւելի նպաստ յուսատու են։ Ռիազար գլխաւոր ցեղերու պետերուն հետ կատարուած բանակցութիւնները յուսալ կուտային որ Սուլթանը շուտով իր քայլը կ'ուղղէ դէպի Թազա։

Ֆէսի մէջ Պէրպէր հեծեալներու ներկայութիւնը, որոնք Շէրիֆական բանակի մի մասն են, մշտական անապահովութեան պատճառ եղած են. Եւրոպացւոց յայտարարուած է քաղաքի շրջապատէն դուրս չելնել։

Ուճտայի մախզէնի (mahgzen) գործակալները հեռագրած են թէ՝ խումբ մը զինուորներ, որոնք Ախուն-Սիտի-Մէլլուքը պիտի գրաւէին, ետ են դարձած առանց իրենց նպատակին հասնելու։ Երբ որ ապստամբ ցեղերու բազմութիւն մը կը մօտենայ Ուճտայի։ Զինուորները բանակած էին քաղաքէն 30 քիլօմէթր հարաւ արեւմուտք։ Շըրջակայքի ցեղերը, որոնք հաւատարիմ էին Մախզէնին, ապստամբներուն յարձակումէն վախնալով, իրենց հօտերը Ֆրանսական սահմանագլուխն էին ուղարկած։

Ռապաթի կառավարիչը Զաէր ցեղին պատկանող 4 հոգի բանտարկեր է։ Այս ցեղը կը սպառնայ քաղաքին՝ և այն տեղերէն անցնող կարաւանները կը կողոպտէ։

ԱՆԱԿՆԿԱԼԸ

Գեղեցիկ անակնկալ մը կը պատրաստէ մեզի Տիար Սմբատ Թէրզեան, առաջիկայ Հոկտեմբեր ամսոյ 18ին Կիրակի երեկոյ Շարա Ապտիւլ-Ազիզ Եգիպտական Թատրոնին մէջ։

Նպաստ, հէ՛, պիտի ըսենք. բայց Պ. Սմբատ Թէրզեան անմիջապէս պիտի պատասխանէ մեզի, ո՛չ. իրաւունքս։

Ի՞նչ ըրի՞ք պիտի ըսէ նա, իմ այսչափ տարիներ ձեր բեմին ծառայելուս փոխարէն։

Զօր ու առատ ծափահարութիւններէ զատ ուրիշ բան մը տուի՞ք։

Դարմանեցի՞ք զիս, երբ հիւանդ եղայ։

Հոգացի՞ք իմ նեղութիւններս, երբ ես պէտքերու մէջ խեղդուած էի։

Եթէ ես հայ թատրոնին անխոնջ մշակներէն էի և ուրիշ ազգերու հետ հայութիւնը ալ ընդունած է որ թատրոնը ժողովուրդին միտքն ու հոգին կրթող դպրոցն է, ի՞նչ ըրիք ինծի՝ որ այդ դպրոցին մէջ, իմ ուսուցանողի պարտականութիւնս կատարեմ։

Ու դեռ շատ բաներ պիտի կրնայ ըսել Տիար Սմբատ Թէրզեան, որ քիչ ատենէն իր մասնաւոր տեղը ու դիրքը պիտի ունենայ դերասանական ասպարէզին մէջ, եթէ հայութիւնը հաճի այժմէն գնահատել գիտնալ անոր արժանիքը։

Տիար Սմբատ Թէրզեան առաջիկայ ամսոյ համար մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնէ. Ներկայանալի խաղն է «Խաղամոլին վախճանը»։ Տեսէ՛ք, խաղացողի մը վերջին օրերը կենդանի գոյներով նկարագրելով, նա կ'ուզէ որ մեր վաստակները գրպաննուս մէջ մնայ. աւ ո՞վ կրնայ համարձակիլ ըսել թէ՝ Տիար Սմբատ Թէրզեան իր նըպատակը մեր գրպաններէն դրամ պիտի հանէ։

ՎՐՈՑՐ

Օ. ՍԻՄՕՆԵԱՆ
Վաճառական Իզմիրի ամեն տեսակ նպարեղինաց
Նոր Պազար Թիւ 32

Տիար Օ. Սիմոնեան, երկու տարիէ ի վեր Իզմիրի ապրանքներուն Եգիպտոսի մէջ գտած ընդունելութենէն քաջալերուած, մեծաքանակ ապրանքներ տուած է այս անգամ, որոնցմէ

ՀԱՍԱԾ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԸ

ՕՂԻ – Իզմիրի եւ Քիոսի։ Ընտիր գոնեաքներ եւ վէրմութ։ ՍԱՊՈՆ – Իզմիրի եւ Կիրիտի։ ՁԻԹԱ-ԻՒՂ, Միտիլլիի եւ Կիրիտի։ ՍԱԵԱՂԸ – Այտընի։ ՄԱՔԱՐՈՆԻ — Իտալական։ ՊԻՍԿՈՒԻ — Մարի։ ՖԱՍՈՒԼԻԱ – Իզմիրի եւ Տրապիզոնի։ ՍԻՍԵՌ – Քիոսի։ ՄՈՒՐԱՊՊԱՆԵՐ – Իզմիրի եւ Քիոսի։ ՖԻՇՆԷԻ շուրուպ եւ սէքիմէզ։ ՍԵՒ ՁԷՅԹԻՆ – Սալամուրա։

ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԸ

ՉԻՊԻՊ – Իզմիրի եւ Պոլիսի։ ԳԻՆԻ Իզմիրի եւ Գոզ ֆիլիսի. նաեւ հին գինիներ։ ԱՂԻ ՉՈՒԿԵՐ, զանազան տեսակներով։ ՉՈՐ ՊՏՈՒՂՆԵՐ – Թուզ, Չամիչ, իրենց տեսակներով։ ՀԷԼՎԱ – Պօլսոյ Հաճի Պէքիրի – ՊՕԼՍՈՅ ՍՈՒՃՈՒԳ – Գաւուպիրկրի։

Գնումները ըլլա՛ն մեծաքանակ՝ թէ փոքրաքանակ, անմրցելի գիներով կը կատարուին։

ԶՄԻՒՌՆԻՈՑ
ԼՈՔՄԱ ԵՒ ՊՕՂԱՉԱ
Նոր Պազարի Հայկական նորահաստատ Խանութը, Թիւ 48

Մտածողներ կա՞ն արդեօք թէ՝ առաւօտուն գործի սկսելէ առաջ կաթէն զատ, ուրիշ արդէն շատոնց ձանձրացած են, ուրիշ ի՞նչ կայ նախաճաշ ընելու։

Այսպէս մտածողներուն համար այժմ ամենահեշ դիւրութիւն կայ. Իզմիրի ԼՕՔՄԱՆ եւ կարագով պատրաստուած ՊՕՂԱՉԱՆ է, իր բոլոր տեսակներովը։

Ամենէն փափկաճաշակներն անգամ, ինչպէս փորձը տեսնուած է, դժգոհ չպիտի մնան, երբ առաւօտուն գործի սկսելէ առաջ անգամ մը Նոր Պազարին 48ը թիւ հայկական խանութը հանդիպին, իրենք ալ ստուգելու համար թէ՝ ի՞նչ համով ու հոտով կը պատրաստուին հոն այդ խըմորեղէնները։

Տուներու համար յատկապէս եղած յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։

ՄԱՍՏԻՔԱ ԵՒ ՉԻՊԻՊ

Իրենց ազնուութեան տեսակէտով պօղաչայի տեսակներէն վար չեն մնար Իզմիրի մաստիքան եւ չիպիպը. որ մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ գնել ուզողներուն ոգնացում պիտի տայ Նոր Պազարին Թիւ 48 խանութը։

ՅԱՆՁՆԱԿԱՏԱՐ ԲԵԹՐԻ ԵՒ ԸՆԿ.
(Commissionnaire Expéditeur)

Պատիւ ունիմք ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ՛ Եգիպտոսի եւ Կ. Պոլսոյ միջեւ ամեն տեսակ ապրանաց յանձնարարութիւններ կ'ընդունինք գոհացուցիչ պայմաններով, սկզբունք ունենալով

ՎՍՏԱՀՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՒԱՏԱՐՄՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՃՇԴԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

Կը յուսամք թէ՝ առեւտուրով զբաղողները, որոնք միշտ պէտք կ'ունենան զանազան տեսակ ապրանքներու, զորս չեն կրնար ձեռք բերել Եգիպտոսի մէջ, պիտի յարգեն մեզ իրենց վստահութեամբ։

Դիմել առ Արմենակ Համամճեան. Շարա Մուհամմէտ Ալի. Թիւ 3-4.

նով կառավարական նաւաստեաց մէջ ալ ծառայութիւն ըրած, եւ Հավրի ձկնավաճառուհիներէն միոյն հետ ամուսնանալով՝ դադրեցուցած էր ձկնորսութիւնը. եւ որովհետեւ Տիկին Պէրթրան ծովին պտուղներուն չ'վստահելով՝ արգիլած էր իր ամուսնոյն նաւարկել, ուստի իրենց ամուսնութենէն յետոյ Հայր Պէրթրան կնոջը օգնեց իր նախկին առեւտուրին մէջ, եւ խնայողութեամբ գումար մը մէկ կողմ կրցան դնել, որը իրենց խեղճ ու կրակ ապրուստ մը միայն կուտար։ Բայց անոնք՝ երկուքն ալ, չափազանց աշխատասէր էին եւ Սէնթ-Ատրէսի կապելան առին, որպէս զի իրենց պարապոյ ժամերուն ալ անով զբաղին։

Ամառը շատ գործ ունէին անոնք, բոլոր Բարիզցիները իրենց կապելան դիմել կը նախընտրէին միշտ նաւորդի խղճամիտ մաքրութիւնը տիրած ըլլալուն համար։ Հայր Պէրթրան անշուք շտեմարան մը ունէր, որ զարդարուած էր սակայն անխառն գինիով եւ լաւագոյն գարեջուրով՝ առանց հաշուելու խնձորօղիի (cidre) տակառները, որոնք ուղղակի ինք կը պատրաստէր։

Իսկ Տիկին Պէրթրան հրաշալիօրէն ձուածեղներ (omelettes) կեփէր, եւ վահանաձուկը (turbot) ու մօրուաձուկը (barbue) պատրաստելու մէջ այն տեղերը ոչ ոք կը հաւասարէր իրեն. ձմեռը սակայն՝ օրական մէկ յաճախորդ հազիւ կունենային։ Ամբողջ տարւոյն ութը ամիսները սէզօն-մօրթը կը կազմէր իրենց, որուն չորս ամիսները կը նուիրէին ամառուան եղանակին պատճառած յոգնութիւններէն հանգչելու, եւ մընացեալ չորսը՝ յետագայ զբաղմանց եղանակին պատրաստութիւնները տեսնելու համար։

Այս պատճառաւ Հայր Պէրթրան ո՛րչափ զբաղեալ էր, որ Մարսիալի կապելայէն ներս մտնելու ատենը գլուխը անգամ չ'վերցուց. նա կը մտածէր թէ եկողը քաղաքին ա՛յն պարզամիտ մարդիկէն մէկն էր, որ գաւաթ մը խըմելիք առնելու համար միայն եկած էր։ Այսպիսի պարագաներու մէջ Տիկին Պէրթրան անհոգ չէր. Մարսիալը տեսնելուն պէս, փութանակի իր ամուսինը սթափեցուց, ըսելով.

—Ուշադրութիւն ըրէ՛, ամուսի՛նս, եկողը Բարիզցի մ'է։

«Բարիզցի» բառը լսելուն պէս, Հայր Պէրթրան զսպանակէ շարժուածի պէս ոտքի ելաւ եւ ծանօթ յաճախորդի մը դէմքը նկատելով, եռանդով մը դէպի Մարսիալ յառաջացաւ։

—Ի՞նչ կը փափաքի Պարոնը... Տիկի՛ն, չ'ե՛տ, միւս սրահը լոյս վառէ՛... Ներողամիտ եղէք, Պարո՛ն, ձմեռը միայն այս կողմը լոյս կը վառուի ա՛յն կրծկալաւորներուն համար, որոնք գաւաթ մը բան խմելու համար միայն հոս կը յաճախեն. բայց ճշմարտութիւնը ըսելու համար, այսպիսիներուն թիւը շատ չէ... մեր քով աւելի յարգի են ամառը մեզի յաճախող Բարիզցիները։

Տիկին Պէրթրան իր ամուսնոյն հրահանգին չ'սպասեց սրահը փութացնելու համար, եւ անմիջապէս միւս սրահը փութաց, որուն կահ կարասին ոսկեզօծուած եւ սեղանները մարմարէ էին, այս սրահին համար էր որ իր ամառուան յաճախորդներուն բերնէն ստէպ կը լսէր. «Հոս շատ մաքուր է. այնպէս չէ՞։»

Տիկին Պէրթրան երկու կազբրաններ վառելէ յետոյ, սեղանի մը վրայ ծածկուած փոշիները առնելով աթոռ մը պատրաստեց։ Այն Բարիզցին՝ որ իրենց քով նոյն իսկ գաւաթ մը գարեջուր ալ չէր խմեր, կուզէր որ գոհ մնայ իրենցմէ։

Կեանքի մէջ վայրկեաններ կան, ուր համակրանաց ամենէն հասարակ ցոյցերն անգամ մեզի ճշմարիտ ուրախութիւն մը կը պատճառեն։ Մարսիալ յուզուեցաւ անոնց պարզուկ ազնուութենէն եւ իրեն ծառայելու համար անոնց ցոյց տուած փութկոտութիւնը ճշմարիտ հաճոյք մը կը պատճառէին իրեն

—Ուրեմն, Պարոնը ճաշել կուզէ՞։

Մարսիալ նշանացի «Այո՛» պատասխանեց անոնց, որ այր եւ կին իրեն դէմ կեցած զանազան նիւթերու վրայ կը շաղակրատէին։

— Եթէ մենք յոյս ունենայինք որ այս եղանակին մէջ Բարիզցի մը կուգա՛յ... բայց մենք զձեզ շատ լաւ կը յիշենք. այս ամառ դուք ուրիշ խարտեաշ երիտասարդի մը հետ հոս եկաք...։

Մարսիալ մելամաղձոտ ժպիտ մը ունեցաւ։ Նա ինքզինքը մխիթարել կուզէր. որովհետեւ այս կապելային մէջ, ուր պատահաբար հազիւ ին յաճախած էր, դարձեալ իր եղբօրը խօսքը կ'ընէին իրեն։

— Տեսնե՛նք, ըսաւ Տիկին Պէրթրան, եթէ ընթրել կուզէք, պէտք է որ մեր ունեցածներովը գոհանաք. Ձմեռը պահեստի բան մը չենք ունենար... աղէոր մօրուաձուկ մը, որը մենք վաղը առաւօտ պիտի ուտէինք։

— Ինչպէս որ կուզէք, Տիկի՛ն։

Տիկին Պէրթրան աներեւութացաւ եւ իր ամուսինը Մարսիալի քով մնաց, զմայլելով ամառուան յաջողակ եւ ձմեռուան անգործ եղանակներուն վրայ Բարիզցիի մը հետ խօսիլ կարենալուն համար, ու յետոյ,

— Երթամ ձեզի համար սքանչելի եւ նոր պատրաստած խնձորօղիէս բերելու...

Հայր Պէրթրան ալ իր կարգին աներեւութացաւ, մինչդեռ Տիկին Պէրթրան վերադարձած էր, իր յաճախորդին սպասները յարդարելու համար։

Գալով հին նաւաստիին, Հայր Պէրթրանի, շտեմարանէն դուրս ելած ատեն, նախասրահին մէջ ուրիշ երկու Բարիզցիներու հետ ալ դէմ դէմ գտնուելով, շլմորած մնաց։

(Շարունակելի) Թարգ. ՎՐՈՑՐ

ԼԱ ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՆԻՒ–ԵՈՐՔԻ

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ԷՆ ՀԶՕՐԸ ԵՒ ԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐԸ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1843 ԻՆ

ՆԱԽԱԳԱՀ Ռ. Ա. ՄԱՔ ՔԷՕՐՏԻ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ	1,981,000,000 Ֆրանք.
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ	6,946,000,000 Ֆրանք.
100 0/0 ԲԱՇԽՈՒԱԾ ՇԱՀԱԲԱԺԻՆՆԵՐ	541,000,000 Ֆրանք.

Կարելի չէ բաղդատութեան դնել ուրիշ ո՛ եւ է ընկերութեան պայմանները ԼԱ ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖԻ ընծայած հռչակաւոր առաւելութիւններ ուն հետ. Բացի կեանքի բազմատեսակ ու նոյն իսկ շահաւոր ապահովագրական ձեւերն, այր եւ կնոջ միանգամայն, ինչպէս նաեւ ցեղ ու զաւակ ապահովելու վերաբերեալ անմրցելիօրէն նպաստաւոր պօլիսներ կը տրուին. Իրեւ զուտ փոխադարձ ու համազգային ընկերութիւն, ԼԱ ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖԻ պայմանները ամուր զերծ են. վերադրեալ տուգանքները արդէն շատ պերճախօս են. Պէտք չէ ապահովագրուիլ առանց քննելու ԼԱ ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖԻ շահաւէտ ու մանաւանդ անկասկածօրէն հաստատ պայմանները.

Ընդհանուր Գործակալ Եգիպտոսի, Կիպրոսի եւ Պաղեստինի — ՆԻՔՈԼԱ ՔԻՐՔԻՍ

Փոխ-Ընդհանուր Գործակալ Եգիպտոսի — ՕՀԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

16 Շարա Կալալ. (Թէվֆիքիէ) Մէյէոնեան փարիզեայի կարզը Աւստրիական Հիւպատոսարանի դէմ, Գահիրէ (Եգիպտոս)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ ԿՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ ԲԱՆՔԱՆ է.

Շրջականներու համար ջրպատուաւոր եւ ձեռնհաս գործակալներ կը փնտռուին. Դիմել փոխ-Ընդհանուր Գործակալութեան.

ՍԻՆԿԸՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՒ ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Ժ. ՆԱՑԼԻՆԿԸՐ

Գավաքի փողոց. Խաղնէտարի սփականութիւն, Պրիսթօլ Օթէլի ճիշդ դիմաց Գաֆէ Տը Լա Պուրսի կից

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀՆԵՐՈՒ ԲՈԼՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ 6500 ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ ՈՒՆԻ

Աշխարհի ամենէն լաւագոյն կարի մեքենաները ՍԻՆԿԸՐնե՛րն են եւ ասոնցմէ մինչեւ ցարդ 17,000,000 ծախուած է.

400 է աւելի վկայականներով եւ մեդալներով վարձատրուած. Եռաշխաւորեալ մեքենաներ.

ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՑԱՆԱԿ

Փարիզի 1900 ի Տիեզերական առեւտրահանդէսին մէջ ստացած է.

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ՊՐՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԱՐՔՈՒՆԻՔԻՆ — ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԱՆԳԼԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԵՒ ԹԱԳԱՒՈՐԱԿԱՆ ԱՐՔՈՒՆԵԱՑ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ Ն. Թ. ՃԷՅԻՎԱՆԷՆ ՏԱՆ

Կեզծերէն զգուշանալ, ուշադրութիւն դարձնել իւ քանչիւր մեքենայի վրայ ՍԻՆԿԸՐի յանձնանշին.

Գին չափաւոր

Զրի գասեր և նորոգութիւններ, ՍԻՆԿԸՐ մեքենային համար, յաճախորդաց տուներուն մէջ.

Վճարմանց դիւրութիւն

Փոխանակութիւն հիներու եւ նորոգութիւն ամէն կարգի Մեքենայից

ԱԱԽԸՆ–ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Հիմնուած 1825 ին

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ	11,250,000 Ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ	20,370,000 »
ԳԱՆՁՈՒԱԾ ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՆ 1901 ԻՆ	15,940,000 »

ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ. Էքս-լա-Շաբէլ (Գերմ.)

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹ. ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ. Ֆր. Բուէչլէ

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹ. ԳԱՀԻՐԷԻ. ՕՀԱՆԵԱՆ եւ ԸՆԿ.

16, Շարա Կալալ (Թէվֆիքիէի) Գահիրէ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՀԱՄԱՐ	Տարեկան դին.	ղրշ 60
» »	Վեցամսեայ	» 30
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐ	Տարեկան ֆր.	20
» »	Վեցամսեայ	» 10

ԿԱՆԽԻԿ

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ

ՀԱՍՑԷՆԵՐ

1. ՏՊԱՐԱՆ Ե. ԹՈՐՈՍԵԱՆԻ. — Մանսուր բաշա, Նորակառոյց Գաֆէ տը լա Պուրսի բաստժին մէջ, Թիւ 2.

3. — ԵՂԲԱՐՔ ՃԱՄՈՒՐԵԱՆ. — Վաճառատուն ամէն տեսակ փուլպաներու, պատրաստ զօլալը չապիկներու, մետաքս եւ բարեկրա Թաշկինակներու, Եւրոպական եւ տեղական կօշիկներու, բոնափիկի ճախ գանազանութիւններու. Շարա Պլատ-Պէյ Թիւ 26. 490

4. — ՊՕՂՈՍ ՔԷՆՏԻԿԵԱՆ. — Մասվաճառ. Պէն էլ Սուրէն, Փրէրներու գօլէժին ճիշդ դիմաց. 301

5. — ՁԷՅԹՈՒՆՑԻ. — Ձէյթունի անցեալին եւ ներկային. Ա. հատորը գրեթէ սպառելու վրայ է եւ Բ. հատորն ալ հրատարակ ելած է. Գինն է երեք ֆրանք փոխանակ 2 ու կէսի, ինչպէս որ գրքին վրայ ծանուցուած է. Կը վաճառուի Արշալոյսի խմբագրատունը, Տեառ Կարապետ Սուքեասեանի քով. 392—417.

6. ԱՐԱՄ ՍՄԲԱՏ. — Ներկայացուցիչ ամէն տեսակ Եւրոպական լրագիրներու. Ընտիր սիկարէթներ. Նամակագրութեան ամենաճոխ հաւաքածոներ. Էսզպէքիյէ Թաջ Օֆիսին դիմաց, Սախրիչ Նիքօլա տը Լուքայի անկիւնը. 392—417.

8. Կ. Դ. ՈՒՋՈՒՆԵԱՆ. — Ելեքտրաչիրաբոյժ և Մարձագէտ. Ապտին, Շարա-էլ-Պուլթան, Թիւ 39. 392—417.

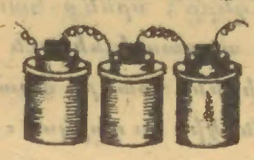

9. ԽԱՉԻԿ Ս. ԷՅՐՆԷԼԵԱՆ. — Ամէն տեսակ մետաղեայ կարասիք կը նորոգէ, կը մաքրէ, կ'ոսկեզօծէ և կ'արծաթզօծէ խիստ տոկուն և անհաւատալի արժան գնով. Խան-Խալիլ Մա'ասիս փողոց. 490

11. — Ս. ՈՒՋՈՒՆ ՊՕՂՈՍԵԱՆ. — Ամէն տեսակ ժամացոյցներու վաճառումէն եւ յարդարումէն զատ, նոր բերել տուած է Մէմանթօ (յուշարար) ժամացոյցներէն. Էզպէքիէ, Վակն էլ պիրքէ, Տիրլիքս դեղարանին դիմաց. 410

13. — ԽՄԲԱՆԿԱՐ Հայ նշանաւոր դէմքերու. Վաղգէն երգարանէն արտատպեալ ընտիր թուղթի վրայ և երկու գոյնով. Կը պարունակէ, Վեհ. Խ. Հայրիկ, Քամառ Քաթիպա, Նար-Պէյ, Րաֆֆի, Նալբանդեանց, Դուրեան, Պէշիկթաշլեան, Ալիշան և Վաղգէն. Գին 50 սանդիմ. Դիմել առ Գալուստ Գաղանճեան, Ապտին Նպարավաճառ.

14. ՎԱՀԱՆ ՄՈՄՃԵԱՆ. — Կը պատրաստէ ոսկիէ և արծաթէ զարդանկար-մենէյի և դրուագեալ գաւաթներ. Ապտինէ գարագօլին դիմաց, Սփինքս գեղարանին կից, և ի Խան Խալիլ Շարա Մագասիս Թիւ 5 392—492

15. ՏԻԿԻՆ ՄԱՅԻՏԱ ՓԱՓԱԶԵԱՆ. — Եգիպտական կառավարութենէն արտօնեալ մանկաբարձ. Ապտին Շարա-էլ-Պուլթան, Թիւ 29.

16. ԱԶԳԱՊԵՏԵԱՆ ՔՈՅՐԵՐ. — Ամէնէն նեղ մըրանի և գոտիներու չափի վրայ. Շարա Ապտ իւլ Ազիզ Շէրիֆ բաշայի պարտէզին դիմաց, Թիւ 20. 420

17. — ԿԱՐԱՊԵՏ ՔԱՍԱՐՃԵԱՆ. — Նպարավաճառ. ընդ միշտ թարմ ապրանքներ վաճառելու որոշում տուած է. Պալ էլ խալք. 420

18. ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆԸ. — Նախու գիրքեր. Հաւաքածոյ չորս տարուան Արշալոյսներու, գին 240 ղրշ. ողջ. Ցուցակ Հայրենեաց (բղթակազմ) 10 ղրշ. Ազգային սահմանադրութիւն, 12. Սասուն և Զէյթուն, 10. Գող Մժուօ, 8. Զուարճալի անեքդոտներ, 5. Հիւծախտի դարմանման ամենայաջող միջոցը, 3. Ժամերգութիւն ի Զուիցերիա, 3. Եգիպտոսի գունաւոր քարտէզը զեղչեալ գիներով. Մանսուր բաշա Գաֆէ տը լա Պուրսի բաստժին մէջ, Թիւ 2.

19.

20. ԱՒԵՏԻՍ ԴԱՐԱԿՒՎԵԱՆ. — Դերձակ. Մանսուր բաշա խալին, թրամվէյի գծին վրայ. 420